

Sygn. akt II Ka 802/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Krajewska - Sińczuk
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Olewińska

przy udziale Prokuratora Dariusza Dragana

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2017 r. i 28 marca 2017 r.

sprawy **S. W.**

oskarżonego z art. 288 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 17 listopada 2016 r. sygn. akt VII K 568/15

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. G. W. w S. kwotę 619,92zł (w tym 115,92 zł podatku VAT) za obronę oskarżonego wykonywaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym; zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję, stwierdzając że wydatki postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 802/16

UZASADNIENIE

S. W. oskarżony został o to, że w dniu 29 kwietnia 2015r. w miejscowości M. przy ul. (...) w woj. (...) działając umyślnie – poprzez uderzenie młotem – dokonał uszkodzenia kamiennego grilla powodując w ten sposób straty w wysokości 842 zł na szkodę D. T. i B. W.,

tj. o czyn z art. 288 § 1 kk

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy w Siedlcach:

I. oskarżonego **S. W.** uznał za winnego tego, że w dniu 29 kwietnia 2015r. w miejscowości M. przy ulicy (...) w woj. (...) działając umyślnie – poprzez uderzenie młotem – dokonał uszkodzenia kamiennego grilla powodując w ten sposób straty w wysokości 842 zł na szkodę D. T. i B. W., przy czym zdolność do rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, tj. dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 288 §1 kk w zw. z art. 31 §2 kk i za czyn ten na podstawie art. 288 §1 kk w zw. z art. 31 §2 kk w zw. z art. w zw. z art.

60 §6 pkt 4 kk wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 10 złotych;

II. na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych D. T. i B. W. kwoty 842 złote;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. G. W. kwotę 723,24zł tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego z urzędu sprawowaną przez tegoż adwokata, w tym 135,24zł podatku VAT,

IV. zwolnił oskarżonego od opłaty oraz pozostałych kosztów sądowych, przejmując te ostatnie na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od tegoż wyroku wnieśli oskarżony i jego obrońca.

Oskarżony zaskarżył wyrok w całości. Z treści tego środka zaskarżenia wynika, że S. W. kwestionuje rozstrzygnięcie, zarzucając stronniczość SSR Magdaleny Banasiuk przy rozpoznawaniu tej sprawy i bezpodstawne przyjęcie, że to oskarżony zniszczył grilla, podczas gdy powyższe upozorował T.. On zaś nie mógł tego uczynić, zważywszy na chorobę i wiek. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił też niezastosowanie przy wyrokowaniu art. 26 kk.

Obrońca oskarżonego, skarżąc wyrok w całości, na podstawie art. 427 §1 i 2 kk i art. 438 pkt 2 kpk, orzeczeniu temu zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

- art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego i nieobdarzenie walorem wiarygodności wyjaśnień oskarżonego, co do niedokonania zarzucanego mu czynu w sytuacji, gdy brak było jednoznacznych i niebudzących wątpliwości okoliczności, które wskazywałyby na inny przebieg zdarzenia;

- art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego i obdarzenie walorem wiarygodności zeznań świadka B. W. oraz A. W. w sytuacji, gdy pomiędzy świadkami a oskarżonym istnieje konflikt na tle majątkowym, który poddaje w wątpliwość wiarygodność zeznań powyższych osób, co skutkowało przyjęciem, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarzucanego mu czynu;

- art. 170 §1 pkt 2 kpk w zw. z art. 6 kpk poprzez niesłuszne oddalenie wniosków dowodowych oskarżonego zawartych w piśmie obrońcy z dnia 7 października 2016r., mających na celu wykazanie, że stan zdrowia oskarżonego nie pozwalał mu na dokonanie zarzucanego czynu w sposób opisywany przez B. W., brak należytego uzasadnienia stanowiska w tym zakresie, co w stopniu poważnym ograniczyło prawo do obrony S. W. i skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego i wydaniem wyroku uznającego oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu;

- art. 170 §2 pkt 2 kpk poprzez oddalenie wniosku dowodowego, pomimo ustawowego zakazu jego oddalenia na tej podstawie, że dotychczasowe dowody wskazywały na przeciwieństwo tego, co oskarżony zamierzał udowodnić, co skutkowało ograniczeniem prawa do obrony S. W..

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący na podstawie art. 427 §1 kpk i art. 437 §1 i 2 kpk wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania, ewentualnie

- zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Na rozprawie odwoławczej Sąd II instancji, dostrzegając uchybienia wskazane przez obrońcę oskarżonego w tirecie trzecim i czwartym, dopuścił dowód z dokumentacji medycznej dotyczącej oskarżonego, a także dowód z opinii biegłego chirurga, który po zapoznaniu się z nadesłaną dokumentacją lekarską i uwzględniając wiek oskarżonego,

miał wypowiedzieć się na okoliczność możliwości dokonania przez niego zarzucanego mu czynu przy użyciu 10-kilogramowego młota.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje oskarżonego i jego obrońcy są bezzasadne i nie zasługiwały na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż nietrafne było podnoszenie przez obrońcę oskarżonego obrazy przepisów postępowania, w tym też art. 170 §1 pkt 2 kpk w zw. z art. 6 kpk i art. 170 §2 pkt 2 kpk, która według niego miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Powyższe nie oznacza, że Sąd Okręgowy aprobuje, kwestionowane przez tego skarżącego, postępowanie Sądu Rejonowego w zakresie dotyczącym oddalenia wniosków dowodowych zgłoszonych w toku postępowania pierwszoinstancyjnego przez obrońcę oskarżonego. Niewątpliwie Sąd orzekający, procedując w niniejszej sprawie, powinien, aby zebrać pełny materiał dowodowy, dopuścić wskazane wyżej dowody. Jeśli natomiast tego nie uczynił, co zdaniem Sądu II instancji było nieprawidłowe, to swoje stanowisko powinien właściwie uzasadnić, z powołaniem się na podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia. Podkreślenia wymaga jednak, iż nieprzeprowadzenie tych dowodów przez Sąd orzekający, ani też niewłaściwe uzasadnienie podjęcia takiej decyzji, nie miało wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia, a zgromadzona dokumentacja medyczna i wywołana w oparciu o nią w toku postępowania odwoławczego opinia, potwierdziła wersję wskazywaną przez pokrzywdzoną, która była podstawą ustalonego w sprawie stanu faktycznego.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Odwoławczego, nie dopuszczając, w trybie przewidzianym w ustawie, dowodów z dokumentów stanowiących dokumentację lekarską dotyczącą stanu zdrowia oskarżonego i nie wywołując opinii biegłego, Sąd Rejonowy dopuścił się uchybienia, które zostało konwalidowane w postępowaniu odwoławczym i było też naruszeniem art. 366 § 1 kpk – o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Właśnie celem weryfikacji powyższego zarzutu, Sąd Okręgowy uzupełnił przewód sądowy, uzyskując z SPZOZ w S. ul. (...), z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) ul. (...), (...)-(...) M. dokumentację medyczną (historię chorób) dotyczącą oskarżonego, a w szczególności przebytych zabiegów operacyjnych i zaliczył ją w poczet materiału dowodowego, a także dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza M. R., który po zapoznaniu się z nadesłaną dokumentacją medyczną i aktami sprawy wypowiedział się, czy wiek i stan zdrowia oskarżonego pozwalał mu na dokonanie zarzucanego czynu w sposób opisywany przez naocznego świadka zdarzenia. Biegły, po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, w dniu 28 marca 2017r. złożył na rozprawie ustną opinię, w której, na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej, stwierdził, że u S. W. nie występują choroby, które uniemożliwiałyby mu rozbicie młotem kamiennego grilla. Jego zdaniem stwierdzona u oskarżonego przepuklina prawostronna została zoperowana w 2005r. i wygojona. Natomiast w związku z przepukliną prawostronną przepisany został pas przepuklinowy w kwietniu 2003r. W ocenie biegłego, niezależnie od tego, czy S. W. wykupił i nosił pas przepuklinowy, czy też nie i mimo swojego wieku, był w stanie chwycić młot, nawet 10-kilogramowy i zniszczyć kamienny grill, także znajdując się w kucanej pozycji. Przeszkody do powyższej czynności, według niego, nie stanowił, stwierdzony u oskarżonego stan po zwichnięciu stawu barkowego prawego, który stwierdził lekarz w 2009r., zważywszy na to, iż czyn, o który chodzi w sprawie miał miejsce w 2015r. W konkluzji M. R. wskazał, iż nie badał oskarżonego, jednak, jego zdaniem badanie go w dniu wydania opinii nie miałyby wpływu na jej treść. Sąd Okręgowy wydaną opinię w pełni zaakceptował, uznając ją za pełną, jasną i profesjonalną. Nie było powodów, aby ją kwestionować. Również nie uczyniła tego żadna ze stron niniejszego postępowania, nie wносиła o jej uzupełnienie, ani też o wywołanie opinii innego biegłego. W tym miejscu podkreślić należy, że opinia ta koresponduje z zeznaniami B. W. – jedyne naocznego świadka zdarzenia. Przypomnieć trzeba, iż osoba ta stanowczo przyznawała, że wyglądając przez okno widziała, jak oskarżony niszczy przy pomocy młota budowany przez konkubenta jej córki kamienny grill. Opisała też swoją reakcję (stukanie przez okno, aby oskarżony zaprzestał tej czynności i wykonanie telefonu do córki) i podłoże konfliktu ze S. W.. Nieprzeprowadzenie w toku rozprawy przez Sąd Rejonowy wskazanych wyżej dowodów, chociaż istotnych, zdaniem Sądu II instancji, nie miało znaczenia takiego, jakie nadał temu uchybieniu obrońca oskarżonego, bowiem dowody te nie przyczyniły

się do podważenia wersji podawanej przez B. W., jak oczekiwali tego autorzy pisemnych środków zaskarżenia. Podsumowując tę część rozważań, podnieść należy, że uzupełnione w toku postępowania odwoławczego, w wyżej omówionym zakresie, postępowanie dowodowe, potwierdziło prawidłowość ustaleń Sądu Rejonowego, co do tego, iż oskarżony był w stanie, zważywszy na stan jego zdrowia i podeszły wiek, chwycić 10-kilogramowy młot i uderzając nim z pozycji kucanej, dokonać zniszczenia kamiennego grilla, przez co zrealizował znamiona przestępstwa art. 288 § 1 kk.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji procedując w niniejszej sprawie, dopuścił się naruszenia przepisu art. 366 § 1 kpk, gdyż analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że przewodniczący składu orzekającego, nie dążył do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Uchybienie powyższe, z przyczyn wyżej opisanych, nie mogło jednak spowodować rezultatu oczekiwanego przez autora apelacji.

Wyjaśnić należy, iż spoczywający na przewodniczącym rozprawy obowiązek, wynikający z art. 366 § 1 kpk, to nie tylko techniczne kierowanie rozprawą, zapewniające sprawny jej przebieg, ale to także towarzysząca temu zarazem konieczność baczenia, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy, która urzeczywistnia się nie tylko poprzez przeprowadzenie dowodów zawnioskowanych przez strony, ale także wskutek podjęcia z urzędu niezbędnej inicjatywy dowodowej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 stycznia 2014 r., II AKA 465/13, LEX nr 1430708).

W kategoriach ocennych pozostaje kwestia, jakie okoliczności są "istotne". Niewątpliwie jednak do okoliczności takich w postępowaniu o czyn z art. 288 § 1 kk zaliczyć należy okoliczności dotyczące możliwości dokonania zniszczenia mienia, zważywszy na warunki leżące po stronie sprawcy.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że dla pełnego wyjaśnienia okoliczności dotyczących wskazanej kwestii, konieczne było w niniejszej sprawie, w pierwszej kolejności, zgromadzenie dokumentacji lekarskiej oskarżonego i zaliczenie jej w poczet dowodów, a następnie wywołanie opinii biegłego chirurga, o co wnosił w toku postępowania pierwszoinstancyjnego obrońca oskarżonego.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy uzupełnił postępowanie dowodowe we wskazanym zakresie i doszedł do przekonania, że przeprowadzenie na rozprawie przez Sąd Rejonowy powyższych dowodów nie doprowadziłoby do zmiany ustaleń faktycznych w sprawie i w rezultacie do odmiennego od wydanego rozstrzygnięcia. Przypomnieć jedynie w tym miejscu należy, że dla zasadności zarzutu naruszenia przepisów postępowania, konieczne jest, aby rzeczywiście stwierdzone uchybienie miało wpływ na treść orzeczenia, a o tym można mówić dopiero wtedy, gdy zasadnie wykaże się, iż kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w istotny sposób odmienne od tego, które w sprawie zapadło (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 czerwca 2012 r., II AKA 137/12, LEX nr 1213767). Na marginesie wskazać należy, iż omawiane uchybienie konwalidowane zostało w toku postępowania odwoławczego poprzez dopuszczenie wskazanych wyżej dowodów i zaliczenie ich w poczet materiału dowodowego.

Podsumowując powyższe rozważania należy stwierdzić, że kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku nie potwierdziła podniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego zarzutów naruszenia przepisów postępowania w sposób mający wpływ na treść wyroku – poza opisanym wyżej uchybieniem, które nie miało wpływu na treść ostatecznego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Czynności dowodowe przeprowadzone przez Sąd Okręgowy, które miały charakter jedynie uzupełniający materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu przed Sądem I instancji i nie wymagały przeprowadzenia przewodu sądowego z znacznej części, potwierdziły prawidłowość ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy. Nie można też uznać, iż Sąd Rejonowy w dowolny sposób ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy. Ocena powyższych dowodów przeprowadzona została przez Sąd Rejonowy zgodnie z dyrektywami art. 7 kpk, tj. z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, bez wykroczenia poza ramy przysługującej sądowi swobodnej oceny dowodów. Do takiej konkluzji prowadzić musi analiza pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia, w których Sąd, zgodnie z art. 424 § 1 pkt 1 kpk, zaprezentował tok swojego rozumowania oraz wskazał, którym dowodom, w jakim zakresie i dlaczego dał wiarę, a którym i na jakiej podstawie tego waloru odmówił.

Nie ma powodów, aby kwestionować zeznania B. W., o których była mowa powyżej, tylko dlatego, że pozostają one w sprzeczności z wyjaśnieniami oskarżonego, który nie przyznał się do popełnienia zarzucanego czynu oraz z tego względu, że S. W. i pokrzywdzona pozostają w zadawnionym konflikcie, który eksponuje oskarżony w pisemnym środku zaskarżenia. Skarżący nie dostrzegają, iż zeznania B. W. korespondują z depozycjami D. T. i A. W., którzy nie byli wprawdzie naoczni świadkami zdarzenia, o które chodzi w sprawie, ale znali je z jej przekazów. Potwierdzają je też zeznania policjanta P. I., który przybywszy na interwencję od stron dowiedział się, iż grill, który był w budowie, przy użyciu młota zniszczył właśnie oskarżony. Dokonanej przez Sąd orzekający oceny materiału dowodowego nie podważyły dowody przeprowadzone przed Sądem II instancji, o czym była mowa powyżej. W ocenie Sądu Odwoławczego na aprobatę zasługuje dokonana przez Sąd I instancji ocena wyjaśnień oskarżonego. Sąd słusznie odmówił im wiarygodności w zakresie, w którym S. W. kwestionował swoje sprawstwo. Ocena ta została wyrażona w sposób spójny i logiczny, a tym samym w pełni przekonujący.

Kontrola odwoławcza zaskarżonego orzeczenia nie wykazała również, aby Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia innych, niż wskazane przez obrońcę oskarżonego, przepisów prawa procesowego, w tym też, aby Sędzia rozpoznająca tę sprawę prezentowała wrogi, czy też stronniczy stosunek do stron postępowania, a w szczególności do oskarżonego. Dopuszczenie przez Sąd dowodu z opinii sądowo-psychiatrycznej nie stanowiło „aktu zemsty” ze strony Sędziego, ale było koniecznością z uwagi na istniejące wątpliwości w toku orzekania, co do poczytalności S. W. tempore criminis. Oskarżony w apelacji nie wykazał też, dlaczego zarzuca Sądowi I instancji niezastosowanie instytucji uregulowanej w art. 26 kk (stan wyższej konieczności). Nie uzasadnił bowiem, dlaczego, w jego ocenie, rozpoczęcie budowy kamiennego grilla na posesji sąsiadów groziło wywołaniem pożaru i stworzeniem niebezpieczeństwa spłonięcia budynków znajdujących się na jego posesji. Formułując taki zarzut oskarżony popadł w sprzeczność, gdyż nie przyznając się do zniszczenia grilla, jednocześnie zarzucił, iż Sąd nie zastosował art. 26 kk. Sąd Odwoławczy, analizując powyższe dowody doszedł do przekonania, że Sąd Rejonowy prawidłowo uznał winę oskarżonego w zakresie przypisanego czynu, przyjmując przy tym słusznie, iż wyczerpuje on znamiona art. 288 § 1 kk. Nie ma wątpliwości co do tego, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu. Fakt ten ma odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się również, aby orzeczona wobec oskarżonego S. W. kara, z uwagi na działanie sprawy w warunkach ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności, orzeczona przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia, nosiła znamiona rażącej surowości. Jest ona adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu występku. Spełni też zamierzone cele w ramach prewencji szczególnej, jak i generalnej. Winna skłonić S. W. do powstrzymania się w przyszłości od popełniania przestępstw na szkodę pokrzywdzonych, z którymi pozostaje w zadawnionym konflikcie.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 615 z późn. zm.) Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii adw. G. W. w S. kwotę 619,92 zł (w tym 115,92 zł podatku VAT) tytułem sprawowanej obrony oskarżonego w II instancji (§ 4 ust. 1 i 3, § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz. U. z 2015 r., poz. 1801).

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk, Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję, stwierdzając, że wydatki postępowania odwoławczego poniesie je Skarb Państwa. Za rozstrzygnięciem tej treści przemawia sytuacja materialna S. W., który jest emerytem, osobą w podeszłym wieku, która leczy się na szereg dolegliwości i nie posiada żadnego majątku.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 kpk oraz art. 456 kpk orzekł jak w wyroku.